

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/20-07183-009
Otsuse kuupäev	26. juuni 2020
Komisjoni koosseis	Esimees Aase Sammelselg
Tarbija	
Kaupleja	CRAZY BEE OÜ, 12971565
Tarbija nõue	ettemaksu tagastamine
Asja läbivaatamise aeg	25. juuni 2020

Resolutsioon:

Komisjon otsustas:

1. avaldus rahuldada;
2. osaihingul Grazy Bee tagastada tarbija maksekontole 60,00 (kuuskümmend) eurot;
3. kauplejal täita komisjoni otsus 30 päeva jooksul arvates selle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kaupleja peab 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast teatama kirjalikult Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile otsuse täitmisest või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakoh tule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Tarbija broneeris kaupleja e-keskkonnas lapse sünnipäevapeoks mängutoa kasutamise õiguse 25.aprillil 2020 ja tasus 2.märtsil 2020 ettemaksuna 60,00 eurot. 23.märtsil 2020 teatas kaupleja tarbijale, et kõik broneeringud on edasi lükatud ja pakkus tarbijale võimalust broneerida sama tasu eest aasta kestel uus aeg. Tarbija teatas, et ei soovi lapse sünnipäeva hiljem pidada ning nõudis ettemaksuna tasutud raha tagasi. Kaupleja saatis tarbijale kinkekaardi, mida tarbija ei ole soovinud. Tarbija väidab, et kaupleja poolt pakutud täitmise asendamise viisid talle ei sobi. Vaatamata korduvatele nõudmistele ei ole kaupleja raha tagastanud.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja väidab, et ei saanud mängutoa kasutamist võimaldada seoses väljakuulutatud eriolukorraga, mis on hinnatav vääramatu jõuna. Kaupleja on pakkunud tarbijale kompromissina kinkekaarti või tähtpäeva tähistamise edasi lükkamist.

Komisjoni põhjendus:

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi tekib võlasuhe muu hulgas lepingust. VÕS § 8 lg 1 ja § 9 järgi võtavad lepingupooled teineteise suhtes kokkulepitud sisuga kohustusi. VÕS § 9 lg 1 kohaselt sõlmitakse leping pakkumuse esitamise ja sellele nõustumuse andmisega, samuti muul viisil vastastikuste tahteavalduste vahetamise teel, kui on piisavalt selge, et lepingupooled on saavutanud kokkuleppe.

Kõnealusel juhul on kaupleja kodulehel reklaami avaldamisega kutsunud huvitatud isikuid pakkumuste tegemisele. Tarbija on teinud broneeringu (pakkumuse), mille kaupleja on kinnitanud (väljendanud nõustumist). Tarbija on tasunud ettemaksu kauplejale 2.märtsi 2020 maksekorraldusega.

Komisjonile esitatud asjaoludest ja tõenditest saab järeldada, et lepingu sisus oli nii üürilepingu kui ka vaba aja veetmise teenuse osutamise lepingu elemente. Eelkõige kohustus kaupleja osutama mängutoaks sisustatud ruumide kasutamise teenust; tarbija soovis mängutuba kasutada ning nõustus selle eest maksma tasu.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et õigussuhtel on üürilepingu iseloom ning vaidluse lahendamisel tuleb lähtuda üürisuhet reguleerivatest normidest. VÕS § 271 kohaselt kohustub üürileandja andma üürnikule kasutamiseks asja (ruumi) ja üürnik kohustub maksma üürileandjale selle eest tasu. VÕS § 276 järgi on üüritud asja üürniku kasutusse andmine üürileandja põhikohustuseks.

Vaidlust ei ole selles, et üüritud ruumi üürnikule üle ei antud. Kaupleja teatas 23.märtsil 2020 tarbijale, et on eriolukorra tõttu kõik broneeringud edasi lükanud ning pakkus tarbijale kompromissina alternatiivselt võimalust kasutada broneeringut järgmisel aastal või võtta vastu broneeringutasule vastavas summas kinkekaart. Kaupleja täitis sellega VÕS §-s 102 ettenähtud täitmist takistavast asjaolust teatamise kohustuse.

Tarbija ei võtnud kaupleja pakutud kompromissi pakkumust vastu ning nõudis ettemaksu tagastamist. Tarbija avaldus on hinnatav lepingust taganemisena VÕS § 277 lg 1 tähenduses. VÕS § 277 lg 1 järgi võib üürnik lepingust taganeda, kui üürileandja ei anna üüritud eset kokkulepitud ajal üürniku kasutusse. Reeglina on sellel alusel taganemine lubatud peale asja üleandmise kohustuse tähtaja saabumist. Kõnealusel

juhul taganes üürnik 23.märtsil 2020, so enne asja üleandmise kohustuse tähtaja saabumist (25.aprillil 2020) tulevikus sissenõutavaks muutuva kohustuse täitmise võimatuse tõttu. Komisjoni hinnangul tuleb üürilepingust taganemist VÕS § 277 lg 1 alusel pidada seaduse analoogia alusel (TsüS § 4) lubatavaks ka olukorras, kus asja üleandmise tähtaeg ei ole saabunud. Seda aga üksnes juhul, kui on objektiivselt ilmne, et üürileandjal ei ole võimalik kokkulepitud ajal asja üleandmise kohustust täita.

Kohustuse täitmist kaupleja poolel takistas tervisele ja elule ohtliku viiruse levik, mille tõkestamiseks kuulutas Vabariigi Valitsus 12.märtsi 2020 korraldusega nr 76 Eesti Vabariigi territooriumil välja eriolukorra ja kehtestas 13.märtsil 2020 inimeste elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi kaitseks välja rakendatavad eriolukorra meetmed, sh keelas kõik avalikud kogunemised ja spordi- ning liikumisüritused. Taganemisavalduse tegemisele eelnevalt oli kaupleja teatanud kohustuse täitmise takistusest; mõlemale poolele oli teada, et kohast täitmist takistavad piirangud kehtivad kuni 1.maini 2020. Komisjoni arvates oli 23.märtsil 2020 üldiselt teada olevate asjaolude ja kehtestatud piirangute alusel mõistlik eeldada, et üürileandjal on eriolukorra kestel saabuval tähtajal kohustuse täitmine võimatu. Seega oli kujunenud olukorras objektiivselt ilmne, et kaupleja olnuks ruumide üleandmiseks kokkulepitud ajal sunnitud lepinguga võetud kohustust rikkuma.

Kaupleja on oma selgitustes tuginenud rikkumise vabandatavusele. VÕS § 103 lg 2 järgi on kohustuse rikkumine vabandatav, kui võlgnik rikkus kohustust vääramatu jõu tõttu. Vääramatu jõud on asjaolu, mida võlgnik ei saanud mõjutada ja mõistlikkuse põhimõttest lähtudes ei saanud temalt oodata, et ta lepingu sõlmimise ajal selle asjaoluga arvestaks või seda väldiks või takistava asjaolu või selle tagajärje ületaks. Kui vääramatu jõu mõju on ajutine, on kohustuse rikkumine vabandatav üksnes aja vältel, mil vääramatu jõud kohustuse täitmist takistas (lg 3).

Eeldatakse, et vääramatu jõu mõju on ajutine ning selle mõju lakkamisel taastub võlausaldaja õigus nõuda võlgnikult kohustuse täitmist. Seega tuleks eeldada, et kaupleja võinuks täita oma kohustuse peale vääramatu jõu mõju lakkamist. Teiselt poolt tuleb aga arvestada lepingu sõlmimise eesmärgiga. Kõnealusel juhul oli tarbija eesmärgiks kasutada ruumi lapse sünnipäeva tähistamiseks ja see asjaolu oli kauplejale teada. Seetõttu oli kokkulepitud tähtaeg tarbija jaoks oluline tingimus, mille täpse täitmise vastu oli tarbijal õigustatud huvi. Komisjon nõustub tarbijaga, et sünnipäevatoa kasutamine peaks üldjuhul toimuma sünnipäeval või siis sellele lähedasel päeval. Kauplejal puudus alus eeldada, et tarbija soovib teenust kasutada mistahes muul ajal.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et tarbija oli õigustatud üürilepingust taganema; tarbija 23.märtsi 2020 taganemisavaldus oli õiguspärane ning lõpetas lepingu.

VÕS § 188 lg 2 järgi on vabastab õiguspärane taganemine pooled lepinguliste kohustuste täitmisest; § 189 järgi võib kumbki pool nõuda teiselt poolelt üleantu tagastamist. Kõnealusel juhul on tarbija tasunud ettemaksuna kauplejale 60,00 eurot; kaupleja ei ole tarbijale kohustuse täitmiseks midagi üle andnud. Seega kuulus tarbijale ühepoolne tagasinõudeõigus.

Seadusandja ei ole piiranud poolte õigust sõlmida tagasitäitmissuhtes mõlemale poolele sobivaid kokkuleppeid. Sellest ei saa aga järeldada, et tarbijal lasuks kohustus võtta kaupleja pakutud kompromissettepanek vastu. Kaupleja selgitustest võib aru saada, et kaupleja on omal algatusel saatnud tarbijale kinkekaardi. Kuivõrd tarbija on sõnaselgelt väljendanud, et ei soovi sellisel viisil kohustuse täitmise asendamist, puudub kauplejal õigus lugeda kinkekaardi saatmisega ettemaksu tagastamise kohustus täidetuks.

Komisjon mõnab, et kaupleja majandustegevuse ajutine peatamine oli prognoosimatu ja tõi kaasa tulude vähenemise, kuid ettevõtjalt on mõistlik eeldada riskide maandamiseks reservide kogumist. Komisjon peab vajalikuks selgitada kauplejale, et tema poolt kasutatavate tüüptingimuste p-s 13 sisalduv selgitus ei ole õiguspärane. Tüüptingimustes viidatud VÕS §-s 53 sätestatud piirangud ulatuvad üksnes tarbija üldisele taganemisõigusele (VÕS § 56) ega piira tarbija õigust taganeda lepingust kaupleja poolel kohustuse rikkumise tõttu.

Otsuse tegemise ajaks on lepingust taganemisest möödunud rohkem kui kolm kuud, sh eriolukorra lõppemisest samuti rohkem kui üks kuu. Arvestades tarbija nõuet (60,00 eurot) ei ole alust pikendada ega ajatada kaupleja maksekohustuse täitmist ning kaupleja peab võlgnetava summa tarbijale üle andma 30 päeva jooksul arvates otsuse tegemisest.

Eelnevat kokku võttes asub komisjon seisukohale, et kauplejal lasub kohustus maksta tarbija nimetatud maksekontole 60,00 eurot.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Aase Sammelselg

/allkirjastatud digitaalselt/